

Spørsmål 85 (2024) fra Ulf Erik Knudsen (FrP): Kostnader ved tilknytning til kommunalt avløpsnett

Til: Kommunedirektøren
Fra: Ulf Erik Knudsen (FrP)

Dato: 09.04.2024
Saksnr: 24/00101-85
Deres ref:

Fra en innbygger har jeg fått en henvendelse der deler siteres:

"Drammen kommune har en plan om å tilknytte husstander på Stubberud og Konnerudkollen til kommunalt avløpsnett. Vi fikk beskjed pr. brev om at vi måtte innhente priser fra 3 forskjellige entreprenører. Dette ble gjort og prisen for å kople vår eiendom til kommunalt avløpsnett er estimert til ca. 7-800.000 kr.

Vi har nå vært i møte med representanter for Tilsynet for små avløpsanlegg og Drammen kommune, hvor vi ble informert om saken. Vi fikk beskjed om at det ikke finnes noen økonomiske støtteordninger i Drammen kommune for tilkøpling. Avstand til tilkoblingspunkt som kommunen kan pålegge, er satt til 600 meter fra husstand.

Både Lier kommune og Holmestrand har satt et tak på 2G (236.000 kr) pr husstand som øvre grense for hva som kan pålegges. Denne ordningen har også eksistert i Drammen, men er etter det vi har fått opplyst, nå fjernet. 2G er en stor sum, men er vel noe de fleste kan klare." (sitat slutt)

1. Er dette en korrekt fremstilling?
2. Dette med tilknytning er visst et omstridt tema flere steder - blant annet i gamle Nedre Eiker og Svelvik. Er det mange saker? Hvor står de i fremdrift? Det ønskes ikke detaljer, men en generell opplysende kort orientering om saksfeltet.

Svar

1. Er dette en korrekt fremstilling?

For å svare på om dette er en korrekt fremstilling deles svaret etter avsnittene i henvendelsen:

Avsnitt 1 handler om estimert kostnad for å tilknytte en eiendom til kommunalt avløpsnett.

Hvilken størrelsesorden en kostnad for slik tilknytning vil ha avhenger av faktorer som avstand til kommunal ledning og de lokale forholdene for øvrig (grunnforhold, terreng, fallforhold). Det kan også være en viktig faktor om flere eiendommer kan samarbeide om å etablere felles privat stikkledning frem til offentlig nett. Avklaring om kostnaden for en konkret eiendommen er riktig, krever en helhetlig saksbehandling. Dette må da også vurderes opp mot kostnadene ved etablere et nytt privat avløpsanlegg som tilfredstiller forurensningsforskriftens krav.

Kommunedirektør

Politisk sekretariat

Organisasjonsnummer
921234554

Postadresse
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Besøksadresse

Telefon +4732040000
kommunepost@drammen.kommune.no

Tilsynet for små avløpsanlegg (tilsynskontoret) kjenner til at det er innhentet noen priser for tilknytning for eiendommer i området Stubberud og Konnerudkollen. Tilsynskontoret har gitt veiledning til berørte anleggseiere om at de bør undersøke alternative traseer og alternativ teknologi (for eksempel trykkavløp). Tilsynskontoret er kjent med at beboerne også vurderer andre alternativer for tilknytning.

Eiendommer som ikke kan tilknyttes kommunalt avløpsnett, må ha egne private avløpsanlegg som tilfredstiller dagens renskrav. Strengere renskrav de siste tiårene kombinert med høyere sanitær standard og derved høyere vannforbruk, gjør at mange eldre, små avløpsanlegg må oppgraderes. Dette gjelder også de fleste anleggene i området Stubberud og Konnerudkollen. Mer informasjon finnes i Tilsynet for små avløpsanlegg sin årsrapport, se spesielt vedlegg 1: <https://www.lier.kommune.no/globalassets/09.-teknisk-og-eiendom/tilsyn-sma-avlopsanlegg/arsrapporter/arsrapport-2023.pdf>

I området Stubberud og Konnerudkollen er det spesielt vanskelig å finne egnede steder å slippe ut rensset avløpsvann lokalt. Løsmassene er lite egnet for infiltrasjon (for skinn jord og oppsprukket fjell), og det er ikke bekker med tilstrekkelig vannføring i området. Dette kan gjøre det spesielt kostbart, og det er noen steder tilnærmet umulig å etablere private avløpsanlegg. Tilsynskontoret har startet arbeid i området Stubberud og Konnerudkollen for å gjøre beboerne klar over disse utfordringene. Tilsynskontoret vil bla. bidra til å unngå at beboere bruker penger på å få prosjektert private avløpsløsninger som ikke kan forventes å bli godkjent etter forurensningsforskriftens krav til utslippssted.

Avsnitt 2 handler om tilskuddsordninger og avstand til kommunal ledning.

Det er riktig at Drammen kommune nå ikke har en tilskuddsordning for tilknytning. Det er problematisk å etablere en tilskuddsordning finansiert over vann- og avløpsgebyrene da dette i henhold til selvkostregelverket vurderes til ikke bli regnet som kommunens nødvendige kostnader. Kommunen står imidlertid fritt til å utrede og eventuelt innføre en tilskuddsordning finansiert over kommunens ordinære budsjett.

Det er delvis riktig at en avstand innenfor 600 meter til kommunal ledning kan pålegges tilknytning. Plan- og bygningsloven §27-2 bruker begrepet «nærliggende areal» som tilsier når en eiendom kan pålegges tilknytning. Begrepet «nærliggende areal» er ikke klart definert i lovens forarbeider, men departementet har i uttalelse til Fylkesmannen i Hedmark i 2012 fastslått at en avstand på 300 - 600 meter ikke kan ansees urimelig, og at en avstand på 500 meter normalt ligger innenfor «nærliggende areal». Departementet legger til grunn at det er avstanden til bebyggelsen som er avgjørende. Det betyr at boliger lenger unna enn 5-600 meter normalt ikke pålegges tilknytning, men dersom særlige hensyn tilsier det gir bestemmelsen likevel kommunen hjemmel til å kreve tilknytning. Særlige hensyn kan for eksempel være dersom nåværende anlegg medfører forurensning jf. forurensningsloven §23.

Avsnitt 3 handler om kostnadstak pr tilknytning.

Det er riktig at Drammen kommune inntil nylig har hatt et kostnadstak på 2G. Det har i praksis medført at kommunen ikke har pålagt tilknytning til offentlig nett der kostnaden for dette har oversteget 2G. Denne grensen ble satt i 2010 i «*Felles hovedplan for vannforsyning og avløp i Drammensregionen 2010 - 2020*» og gjaldt for kommunene som da inngikk i samarbeidsprogrammet Godt vann Drammensregionen (GVD). I samarbeidet inngikk de 9 kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Hurum, Røyken, Lier, Svelvik og Sande sammen med Glitrevannverket IKS. Ved kommunesammenslåing har de nye kommunene valgt å utarbeide egne temaplaner som omfatter vann og avløp. Den tidligere hovedplanen er ikke lenger gyldig.

Kommunedirektøren har utarbeidet et forslag til temaplan for vann og avløp i Drammen kommune som legges frem for sluttbehandling i Hovedutvalg for tekniske tjenester 25. april med påfølgende behandling i Kommunestyret. I temaplanen innføres prinsippet om å gjøre en skjønnsmessig vurdering av hver eiendom basert på gitte kriterier som skal ligge til grunn for å vurdere om det skal/kan pålegges tilknytning eller ikke. I en slik skjønnsmessig vurdering inngår å vurdere estimerte kostnader ved tilknytning opp mot estimerte kostnader ved å etablere og drifte et nytt privat anlegg. I tillegg vurderes om kostnaden anses å være forholdsmessig (jf Plan- og bygningsloven §27-2). Plan- og bygningsloven forankrer at hovedregelen er tilknytning, men at unntak kan gis dersom kostnaden regnes som uforholdsmessig stor. Prinsippet om skjønnsmessig vurdering erstatter det tidligere kostnadstaket og er i tråd med regelverket og miljømyndighetenes anbefaling til kommunene.

Lier kommune har pr. nå beholdt et kostnadstak på 2G og etablert en tilskuddsordning i de tilfellene tilknytningskostnaden overstiger 2G. Dette tilskuddet dekkes av skattemidler og ikke av selvkostmidlene.

Holmestrand kommunes hovedutvalg for regulering, kommunalteknikk og miljø vedtok 05.05.2021 sak 045/21 en tredelt beløpsgrense for fritak fra pålegg om tilknytning til kommunalt vann- og avløpsnett:

1. 2,5 ved pålegg om tilknytning av avløp til kommunalt nett.
2. 2G ved pålegg om tilknytning av vann til kommunalt nett.
3. 3,0G ved pålegg om tilknytning av både vann og avløp til kommunalt nett.

Se vedlegg for fullstendig vedtaksstekst.

Administrasjonen i Drammen kommune er ikke kjent med om Lier og Holmestrand kommuner har høy måloppnåelse med hensyn til tilknytning av spredt bebyggelse.

2. Orientering om saksfeltet

Erfaringsmessig har den tidligere grensen på 2G lagt store begrensninger på kommunens handlingsrom for å sikre tilknytning og redusere forurensningsbelastningen fra private avløpsanlegg.

Ved inngangen til 2024 var det i Drammen kommune registrert 886 små private avløpsanlegg og bare 3% av disse oppfyller kravene til rensing av avløpsvann og utgjør en forurensningsfare for nærmiljøet og de små lokale vannforekomstene. Drammen kommune er gjennom vannforskriften forpliktet til å jobbe for å oppnå god miljøtilstand i alle vannforekomster og et viktig tiltak i den sammenheng er at flere eiendommer med privat avløp, tilknyttes kommunalt avløpsnett. Reduksjon av utslipp fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse er prioritert som innsatsområde 1 i *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Temaplan for vann og avløp fremhever 12 områder hvor kommunen ønsker å prioritere tilknytning. Ved å tilknytte eiendommer i disse områdene kan antallet private avløpsanlegg i kommunen halveres i temaplanens planperiode som er 2024 – 2040. Felles for disse områdene er dårlig vannkvalitet/lite vannføring i de lokale resipientene samt at flere områder har grunnforhold som er lite egnet for infiltrasjon som gjør det vanskelig å finne egnede steder for utslipp av rensset avløpsvann.

Vedlegg

Holmestrand kommunes vedtak 05.05.2021 sak 045/21

«Maksimumsgrense settes til 0,5G lavere enn administrasjonens forslag.

- 1. 2,5 ved pålegg om tilknytning av avløp til kommunalt nett.*
- 2. 2G ved pålegg om tilknytning av vann til kommunalt nett.*
- 3. 3,0G ved pålegg om tilknytning av både vann og avløp til kommunalt nett.*

Overskrider anleggskostnadene de angitte beløp, vil kommunen kunne frafalle pålegg.

For eiendommer med private vann – eller avløpsanlegg som ikke er nedskrevet, vil utsettelse om tilknytning kunne gis fram til anlegget er nedskrevet. Eventuelt tilrettelegges det ikke for kommunal tilknytning av eiendommen eller området.

Overskrider kostnadene ved pålegget de angitte beløpsgrensene ved tilknytning, vil det kunne bli individuell vurdering i forhold til forurensningsgrad, andre brukerinteresser og allmenne hensyn. Kommunen vil om nødvendig vurdere en høyere grad av kommunal tilrettelegging, slik at påleggene om tilknytning kan gjennomføres innenfor vedtatte beløpsgrenser.

Beløpsgrensene er oppgitt inkludert mva., kostnader med anleggelse av ledninger over annen manns grunn og eventuelt anleggsbidrag ved tilknytning via eksisterende privat ledningsanlegg.

Beløpsgrensene skal ikke være et hinder for søknad om og gjennomføring av frivillig tilknytning til kommunalt nett.

Dette vedtaket erstatter tidligere bestemmelser om «beløpsgrenser», herunder "Felles hovedplan for vannforsyning og avløp i Drammensregionen 2010-2021" side 29 punkt.4. under strategier, anleggsbidragsgrense på 2G.»

Vedtaket gjøres gjeldende fra den dag vedtak fattes.»